

**İSTANBUL () İDARE MAHKEMESİ
SAYIN BAŞKANLIĞI'NA**

Duruşma ve Yürütmenin durdurulması istemlidir.

DAVACILAR : 1-T.M.M.O.B. Mimarlar Odası
(İstanbul Büyükşehir Şubesi)
2-TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
(İstanbul Şubesi)
3-TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri
Odası (İstanbul Şubesi)
4- TMMOB Şehir Plancıları Odası

VEKİLİ : Av.İlyas BULCAY- 0216.474 50 53
Altunizade Sırmaperde cd. Yetimhane sk.4/6
Üsküdar-İST.
Av.Kadir DAYLIK
Kayışdağı Cad. Karaman Çiftliği Yolu Eston
Çamlievler Sitesi Kızılcam N.2 İçrenköy-İST.
Av.Mahir Ay
3056 Sok.No:82/2 Mustafa Kemal Mah.
Ümraniye-İST.
Av.Bülent Özden Aytar Cad. Fecri Ebcioğlu
Sok.No:Yeşim Ap:No:3 D:5 Levent-İST

DAVALI İDARE : 1- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Saraçhane-İSTANBUL
2- İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel
Müdürlüğü Aksaray/İSTANBUL

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisince
12.05.2006 tarih ve 933 sayılı Genel Kurul kararı ile kabul edilerek 25 Mayıs 2006
tarihinde Gazete 34 de yayınlanarak yürürlüğe giren "İSKİ İçme Suyu Havzaları
Yönetmeliği"nin İPTALİ ve öncelikle YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASI istemimiz
hakkındadır.

İLAN TARİHİ : 25.05.2006

A Ç I K L A M A L A R

A) Genel hususlar

Davalı kurum Hukuka , Yasalara , şehircilik ilkelerine ve kamu yararına aykırı yönetmelik yapmaktan bıkmamaktadır.Ama her seferinde önceki davalarda verilmiş kararların ve dosyalardaki bilirkişi raporlarının nasıl aldedileceğini düşünerek hazırladığı Yönetmelikler bir öncekinden daha da olumsuz olarak tasarlanmaktadır. Oysa kişi başına verilen su miktarının 2020 de şimdikinin üçte biri kadar olması beklenmektedir. Birleşmiş Milletler su konusundaki uluslar arası anlaşmazlıkların çatışma noktasına gelebileceği uyarısında bulunmuştur. Kyoto da yapılan 3. Dünya Su Forumunda bütün bu hususlar tartışılmış ve olayın vahameti bir kez daha ortaya çıkmıştır. Merkezi Paris'te bulunan BM Dünya Su Değerlendirme Programı Başkanı Gordon Young BM'nin 600 sayfalık Dünya Su Gelişme Raporu'nda Kirli içme sularıyla kirlenmiş ırmaklar ve yeraltı su kaynaklarının her gün "onbinlerce insanın yaşamını tehdit ettiğini ve dünya nüfusunun 9.3 milyara ulaşması beklenen 2050 yılına gelindiğinde iklim değişiklikleri nedeniyle 60 ülkede 7 milyar kişinin su kıtlığıyla karşı karşıya kalabileceği, doğal kaynakların tükenme sınırına gelmesi dolayısıyla su hakları konusundaki uluslar arası anlaşmazlıkların çatışma noktasına gelebileceği uyarısında bulunmuştur; Bütün bu şartlar ortada iken Davalılar birçok **bilirkişi raporu ve kesinleşmiş Mahkeme kararlarına rağmen**, Şehrin diğer tüm öznelerinin bütün bu bilimsel gerçekleri , yargı kararlarını ve ortak toplumsal çıkarları gözetken bir Yönetmelik hazırlanması için olağanüstü çaba ve gönüllü katılım gösterme çabalarına karşın ne yazık ki eski sakıncaları **önemli ölçüde giderilmemiş** ve hatta **daha vahim sakıncalar içeren** maddeleriyle **yeni bir İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliğini** hazırlayarak İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisince 12.05.2006 tarih ve 933 sayılı Genel Kurul kararı ile kabul etmiş ve 25 Mayıs 2006 tarihinde Gazete 34 de yayınlayarak ilan etmişlerdir.

B) Yönetmeliğin tarihi gelişimi ve yargı süreci

Ülkemizin su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması amacıyla 2872 sayılı Çevre Kanununun 9.maddesi uyarınca dönemin Çevre'den sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından "Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği" Resmi gazetenin 4.9.1988 gün ve 19919 sayılı nüshasında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelikte Su kaynaklarının korunması için gerekli asgari önlemler belirtilmiş olup **merkezi Yönetim organı tarafından çıkarılan bu yönetmeliğe "normlar hiyerarşisi" kuralı gereğince yerel yönetimlerin uyması ve konuya ilişkin yerel düzenleyici işlemlerin buna göre tesis edilmeleri esastır.** İçme ve kullanma suyu kaynaklarının yoğun biçimde kirlendiği İstanbul Kentinde ise Su kirliliği kontrolü kamu sağlığı açısından artık yaşamsal bir önem taşımaktadır. Dolayısıyla İstanbul'da su kirliliğine karşı alınacak önlemleri belirleyen yönetmelik plan ve yönerge gibi yerel yönetsel işlemlerde **kamu yararı ve kamu sağlığı** gözetilerek

merkezi yönetimin asgari önlemleri belirleyen **Yönetmelik hükümlerinin ilerisinde ek önlemlerin getirilmesi** bir zorunluluk olmuştur.

İstanbul'da su havzalarının korunması amacıyla ilk kez **1984** yılında bir Yönetmelik çıkarılmıştır. Bu Yönetmeliğin tarihi Merkez Yönetimin çıkardığı 1988 tarihli Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinden dört yıl öncedir. Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin yürürlüğe girmesi üzerine İSKİ tarafından 4.9.1988 de yeni bir Yönetmelik çıkartılarak Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'ne uyum sağlanmasına çalışılmıştır. Son olarak yeniden düzenlenen 31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nin bazı maddelerinin yürütmelerinin durdurulması ve iptali ile bu maddelerin iptali yönetmeliğin tamamının iptalini gerektirdiğinden dava konusu Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nin İPTALİ VE YÜRÜTMENİN DURDURULMASI için Müvekkilimiz Mimarlar Odasınca Danıştay 6. Dairesinin 2005/1177 sayılı dosyası ile görülmekte olan dava açılmış ve yapılan inceleme ile **bir kısım maddelerinin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.** Dava derdesttir. (EK-)

Davalı yönetimler ise 26.12.1995 tarihinde yeni bir yönetmeliği yürürlüğe koymuşlardır. Bu Yönetmelik İstanbul'un Su havzalarını korumaktan öte tam aksine havzaları yoğun yapılaşmaya açan ve havzalara yaklaşık 7.000.000.000.kişilik bir nüfus yerleştirmeyi amaçlayan bir İmar Yönetmeliği niteliğinde olduğundan Müvekkil Kuruluş bu Yönetmeliğin bazı hükümlerinin İptali istemi ile İstanbul 4.İdare Mahkemesinin 1996/198 Esasına kayıtlı bir İPTAL davası açmış davada yapılan keşif ve bilirkişi incelemelerinde ayrı ayrı oluşturulan bilirkişi kurulları iddialarımızı doğrular nitelikte raporlar vermelerine karşın İst 4 İdare Mahkemesi 11. 12. 1997 gün ve 1996/198 E -1997/1313 K sayılı karar sayılı kararı ile davayı reddetmiştir. Red kararı tarafımızdan temyiz edilmiş ve Danıştay 6 Dairesi temyiz aşamasındaki yürütmeyi durdurma istemimizi kabul ederek 8.5.1998 gün ve 1998/1346 Esas sayılı kararı ile "İdare Mahkemesi kararının ve dava konusu işlemin **Yürütülmesinin durdurulmasına**" karar vermiştir.

Bu aşamada yani henüz temyiz istemi sonuçlanmadan davalı yönetimler; 14.08.1998 tarihli ve gazete bayilerinde hiç satılmayan "son saat" isimli bir gazetede yayımlattıkları İçme Suyu Havzaları Koruma Yönetmeliği'ni yürürlüğe sokmuşlardır.Bu yönetmeliğinde daha önceki dava konusu Yönetmelikle aynı sakıncaları görüldüğünden ve hatta daha da tehlikeli hükümleri saptandığından ve henüz temyiz aşamasında devam etmekte olan davayı etkisiz kılmayı amaçladığı açıkça anlaşılan bu yeni yönetmeliğe karşıda İst 6.İdare mahkemesi 1999/246 Esas sayılı dosyası ile iptal davası açılmıştır. Bu davada yönetmeliğin başta İstanbul Su havzalarına 5.800.000.civarında nüfus getirmesi, bir yandan da mevcut yasa dışı yapılaşmayı meşrulaştırarak bir tür imar affı getirmesi, Planlamayı gözardı etmesi ve planı bulunmayan yerleşik alanlarda en geç bir yıl içinde plan yapılması zorunluluğunu değiştiren tadil hükmü İst 4.İdare Mahkemesinin 19.02.1998 gün ve 1997/352 E. Ve 1998/8 karar ile iptal edilmiş olmasına rağmen planlama için süre vermemesi nedenleriyle olmak üzere mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeli koruma alanlarındaki yapılaşma koşulları ve diğer

hükümlerdeki şehircilik ve planlama esaslarına, çevre değerlerine ve kamu yararına aykırı maddelerinin iptali istenmiştir.Yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu iptali istenen maddelerdeki sakıncalar bilirkişi raporunda da yer almıştır.

Bu sırada henüz yargılama safhasındaki 1995 tarihli Yönetmelik ile ilgili olarak İst.4.İd Mh.nin 1996/198 E.1997/1313 Sy kararı Danıştay 6.dairesinin 28.01.1999 tarih 1998/1346 E. 1999/470 K sayılı kararı ile **bozulmuştur**. Kararda;

“Dosyada bulunan bilirkişi raporlarında uyuşmazlığa konu yönetmelikle İstanbul’un su toplama havzalarında yaklaşık 6 milyon nüfusun yerleşmesine zemin hazırlandığı, doğal çevrenin uzun vadeli koruma kullanma dengesine göre tüketilmesine yönelik bir ekonomik-ekolojik muhasebe için su havzalarında yerleşmesi öngörülen kentsel gelişmenin çevresel maliyetinin mutlaka hesaba katılması ve İSKİ idaresinin yönetmelik çıkarırken temel amacının kirlenmenin önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması olması gerektiği, uzun mesafeli koruma alanında esas sorunun iki farklı kuşak yaratılması olmadığı, bu koruma bandında atık sular kontrol altına alınmadan, doğal süreçlerle yok edilebilecek miktardan fazla atıksu yaratabilecek yoğunluk ve nüfuslu yerleşmenin oluşmasına olanak tanındığı, 2981 ve 3290 sayılı yasalara göre herhangi bir yasal statü kazanmamış yerler veri kabul edilerek bunlara yerleşik alan olarak yapılaşma hakkı verildiği, asgari parsel alanı ve emsali kavramlarıyla plansız alanların tanımlandığı, orta ve uzun mesafeli koruma alanlarında yerleşik alan nüfusu ve bunların kirlenmeye etkileri bilinmeden bu alanların ihtiyacı olan kullanım ve tesislere izin verme yetkisi getirildiği, mutlak ve kısa mesafeli koruma alanlarında kamulaştırma işlemleri tamamlanıncaya kadar mevcut sanayi ve hayvancılık tesislerinin devam etmesinin su kaynaklarının kirlenmesine neden olabileceğinin gözardı edildiği,öncelikle kirlenmeye neden olmayacak nüfus yoğunluklarının teknik gerekçe ve belgelerle ortaya konulması ve gerektiği takdirde bu yoğunlukların aşılmasını güvenceye alacak ek araçların getirilmesinin uygun yaklaşım olacağı,yönetmeliğin yeterli araçları içermediği, yapılaşma koşullarına göre ortaya çıkacak nüfus yoğunluğu ve büyüklüklerinin belirlenmediği,bu nüfusun getireceği kirlilik yükünün düşünülmediği, insan sağlığını doğrudan etkileyen su kaynaklarının kirlenmesi konusunda böyle belirsizliklerinin kabul edilemez olduğu, her yerleşmeyi kapsayacak atıksu toplama kanalları,arıtma tesisi ve arıtma sonrası atıksuları havza dışına taşıyan kanallar yapılmadan parsel bazında tedbir ve denetimlere bel bağlanmasının büyük riskler taşıdığı ,onbinlerce parselin atıksularını yönetmelik uyarınca havza dışına taşıyıp taşımadıklarının kontrol edilmesinin hemen hemen olanaksız olduğu ,İstanbul Teknik Üniversitesinin çalışmasında halen mevcut yerleşmelerin çoğunda kanalizasyonların yüzeysel su kaynaklarına açılan derelere boşaltıldığıının tespit edildiği bu nedenle arıtma tesisleri yapılmadan Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde belirlenenin üzerinde yapılaşma hakkı verilmemesi gerektiği, uyuşmazlığa konu Yönetmelikte ise yapılaşmanın 1.6 kata, nüfus yoğunluğunun 7.5 kata çıkarıldığı geçici maddelerle 1988 ile 1995 yılı arasında kaba inşaatı bitmiş ruhsatlı yada ruhsatsız yapıların bitirilmesine, kısa ve mutlak koruma alanlarında 1988 öncesi yapıların kamulaştırma yapılıncaya kadar kalmasına, bu alanlarda depolama ve sanayi tesislerinin faaliyetlerinin sürmesine,

orta ve uzun mesafeli koruma alanlarında mevcut sanayi tesislerinin bir bölümünün faaliyetlerinin sürekli sürdürmelerine olanak tanıdığı yine geçici madde ile yönetmeliğin 10 ve 11 nci maddeleri ile yasaklanan tesislere 5 yıl faaliyette bulunma izni verildiği, Yönetmeliğin dava konusu edilen 8.maddesindeki kısa mesafeli Koruma alanlarında suni gübre ve zirai mücadele ilaçları kullanmamak kaydıyla zirai faaliyetlere izin verilmesi ruhsatsız yapılaşmaya fırsat verilmemesi bakımından kamu yararı olmakla birlikte su kirlenmesine karşı yeterli hassasiyet gösterilmemesi nedeniyle yönetmeliğin kamu yararına ve sağlığına uygun olmadığı ayrıca baraj göllerinde ek bir kirliliğe de tahammülün bulunmadığı” belirtilmiştir.

“Yönetmelikler ve diğer idari işlemlerle ilgili yargılama yapılırken bunların yasa ve tüzüklere uygunluğunun yanında kamu yararına uygunluğunun da incelenmesi gerekir bu durumda yukarıda özetlenen bilirkişi raporlarında yeterli inceleme yapılarak dava konusu yönetmelik maddelerinin kamu yararına uygun olmadığı , kamu sağlığının gözardı edildiğinin belirtilmesi nedeniyle İdare Mahkemesince bu bilirkişi raporları karşısında yönetmeliğin kamu yararına uygun olduğu hususunun ortaya konulamamasına rağmen davanın reddine karar verildiği anlaşıldığından anılan mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.” denilmiştir. Davalılarca Karar düzeltilmesi istenmiş; bu talep de Danıştay 6.dairesinin 1999/5924E.2000/2568 K sayılı kararı ile **reddedilmiştir**.

Yeniden yapılan inceleme ile İst.4. İdare Mahkemesinin 2000/1111E ve 2000/ 955 K sayılı kararı ile 1998 İçme Suyu Havzaları Koruma Yönetmeliği ile yeniden bir düzenleme yapılarak dava konusu yönetmeliğin yürürlükten kaldırıldığı bahsi geçen yeni yönetmeliğin iptali istemi ile dava açıldığı ve bu sebeple davanın konusunun kalmadığını 1998 yönetmeliğinin 23. maddesi ile “Resmi gazetenin 13 Mart 1984 tarih ve 18340 sayılı nüshasında yayınlanan ve o tarihten bu yönetmeliğin yayınlandığı tarihe kadar içme ve kullanma suyu temin edilen ve edilecek olan yüzeysel su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması hakkındaki bütün yönetmelikler ve değişiklikler yürürlükten kaldırılmıştır” hükmünün yer aldığı anlaşılmıştır; denilerek bu durumda bakılmakta olan dava devam etmekte iken davalı idarece hazırlanarak ilan edilen İSKİ genel Müdürlüğü İçme Suyu Havzaları koruma yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmış olması nedeniyle konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş ve karar kesinleşmiştir.

Yine bu esnada İşte bu yeni yönetmeliğin iptali için açılmış davada İst 6.İdare Mahkemesi 1999/246 E. 2001/102 K sayılı kararla iptali istenen maddeleri Planlama ve şehircilik ilkelerine, kamu yararı, kamu çevre sağlığına diğer çevre değerlerine su havzalarının korunması ve kirletilmesinin önlenmesi amaçları ile bu doğrultuda çıkarılan Yönetmeliğin amacına ve dolayısıyla hukuka uygun olmadıkları gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Bu kararda davalı idarelerce yürütmesinin durdurulması talebi ile temyiz edilmiş Danıştay 6.dairesinin 2001/5882 E sayılı dosyası ile 6.12.2001 tarihinde yürütmenin durdurulması talebi reddedilmiştir.

Yukarıdaki yargı süreci de açıkça göstermektedir ki davalı idare bütün bu gelişmelerin varlığını dikkate almadan ısrarla ilk Yönetmelikteki iptal nedenlerini ortadan kaldırmadan hatta iptal gerekçelerindeki hususların tam aksi istikamette daha da olumsuz uygulamalar getirerek ısrarla Hukuka, mevzuata, kamu yararına, bilirkişi raporlarına yargı kararlarına aykırı Yönetmelikleri yeniden kabul edip uygulamak istemektedir. Bu ısrarı anlamak mümkün değildir. İdari yargılama sürecini devre dışı bırakmak isteyen bu anlayış, önceki yargılamaları ve oluşturulan kararları yoksaymak istemektedir. Aynı zamanda Kamu tüzel kişiliklerini ve yargıyı gereksiz olarak mesgul etmektedirler.

Davalı idare her zamanki gibi bir önceki Yönetmelik henüz Danıştay da temyiz aşamasında iken bu kez kimi maddelerde olumlu değişiklikler yapıldığı izlenimi veren ama eklenen bazı maddelerle tüm bu olumlulukları yok eden yeni bir yönetmeliği (T.C.İstanbul Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü İçmesuyu Havzaları Koruma ve Kontrol Yönetmeliği) 21 Şubat 2003 tarihinde yine okunmayan gazete bayilerinde bulunmayan İstiklal gazetesinde ilan etmiştir.

Müvekkillerimiz Mimarlar Odası ve İnşaat mühendisleri Odası tarafından bu Yönetmeliğin de bazı maddelerinin iptali için İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 2004/699 E sayılı dosyası ile dava açılmıştır.

Yönetmeliği'nin **5 b , 5 d , 5 i , 8 d , 9 d , 9 e , 10 a , 10 c , 10 d , 10 e , 10 f , 10 g , 11 , 21 , Geçici madde 1 a , Geçici madde 1 d , Geçici madde 2 , Geçici madde 3.** maddelerinin iptali istenmiştir.

Sayın Mahkemece;yaptırılan keşif sonrası Prof.Dr.Ali Türel ,Prof.Dr.Ülkü Yetiş ve Doç Dr.Özcan Altaban tarafından sunulan rapor doğrultusunda Yönetmeliğin iptalini istediğimiz 5.md.sinin d, 8.Md.sinin d, 9.md.sinin d.10.Md.sinin c, 11.maddesinin j, Geçici 1.md.sinin a ve c fıkralarının çevre sağlığına ve su havzalarının korunması ve kirletilmesinin önlenmesi amaçlarına uygun olmadığı görüşüyle 27.06.2005 tarih ve 2004/699 E ve 2005/1341 K sayılı karar ile **iptallerine** karar verilmiştir.İptal edilen kısmın onanması iptal edilmeyen maddelerle ilgili kararın bozulması istemi ile tarafımızdan temyiz edilmiştir.

Ancak yine yukarıdaki tüm süreç boyunca açıkladığımız yöntem terk edilmeden bir türlü yargı kararlarına karşı hile yoluna başvurularak henüz karar verilmeden BİR KEZ DAHA yeni bir yönetmelik İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisince 12.05.2006 tarih ve 933 sayılı Genel Kurul kararı ile kabul edilerek 25 Mayıs 2006 tarihinde Gazete 34 de yayınlanarak yürürlüğe sokulmuştur.

İstanbul için bu derece hayati önemi olan Yönetmelik yine adeta gözden kaçırılmak, yargı denetiminin dışında bırakılmak istenmekte ve daha büyük sakıncalar içeren ve bu kere tamamının iptalini gerektirecek yapısı ile yeniden düzenlenmiş bulunmaktadır

Aşağıda tek tek kimi maddelerdeki iptali gerektiren hususlar açıklanacağı gibi genel olarak da yönetmeliğin iptalini gerektiren nedenler ayrı ayrı belirtilmiştir

A- Yönetmeliğin iptalini gerektiren hukuka yasalara şehircilik ilkelerine ve kamu yararına aykırı hususlar :

1-) TANIMLAR başlıklı 4. Maddedeki “Dere Mutlak Koruma Alanı” tanımının son cümlesi ile “Koruma Altına Alınan İçmesuyu Havzaları ve Dereler” başlıklı Liste-1’in ilk cümlesindeki “...Çevre Düzeni Planları hazırlanıncaya kadar...” İfadesi :

“TANIMLAR-4. Madde:

Dere Mutlak Koruma Alanı: Yeraltı ve yerüstü bir su kaynağına dayalı olarak yılın her ayında veya arazinin jeolojik ve topografik yapısı ile iklim şartlarına bağlı olarak yılın muayyen aylarında önemli miktarda su taşıyan ve tabii yatağı olan ve isimleri Liste-1’de belirtilen akarsulara “dere” denir. **Bu derelerin her iki yanında yer alan ve genişliği Liste-1’de verilen karasal alan dere mutlak koruma alanıdır.** “

“LİSTE-1

KORUMA ALTINA ALINAN İÇMESUYU HAVZALARI VE DERELER:

Aşağıdaki derelerin mutlak koruma alanları, **Çevre Düzeni Planları hazırlanıncaya kadar,** derelerin her iki tarafındaki 100 m.lik alandır. Bu alanlarda 6.1 madde şartları geçerlidir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Bundan önceki İSKİ yönetmeliklerinde, 12. maddenin “Dereler” başlıklı (a) fıkrasında, derelerin kenarlarında 100 m. lik mutlak koruma alanı olduğu belirtilmekte iken, dava konusu yönetmeliğin Tanımlar başlıklı 4. maddesinde, Dere Mutlak Koruma Alanı tanımında, derelerin mutlak koruma alanları için bir mesafe belirtilmeyerek, bu konu için Liste-1’e atıf yapılmakta; Liste-1’de ise, derelerin mutlak koruma alanları “Çevre Düzeni Planları hazırlanıncaya kadar” derelerin her iki tarafındaki 100’er metrelik alan olarak tanımlanmaktadır. Burada görüleceği üzere, bu 100’er metrelik dere mutlak koruma alanları, **çevre düzeni yapılırken değiştirilebilecek;** tanımda “minimum” ifadesi de yer almadığından, 100 metrenin altına düşürülebilecektir. Bu son derece sakıncalı bir yaklaşımdır.

Dere Mutlak Koruma Alanı tanımında , bu alanın minimum 100 metre olduğunun açıkça belirtilmesi ve herhangi bir biçimde daraltılmasının önüne geçilmesi gerektiği açıktır. Bu nedenle de, bu ifade edilmiş biçimi ile hukuka yasalara şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırıdır.

2-) “YÜZEYSEL İÇMESUYU KAYNAKLARINDA (Maksimum Su Kotu İçinde) ve KORUMA ALTINDAKİ DERELERDE UYULMASI GEREKEN ESASLAR” başlıklı 5.Maddenin (e) bendi :

“ e) İdare için gerekli tesisler dışında herhangi bir yapı yapılamaz. “ şeklinde düzenlenmiştir.

İdare için gerekli tesislerin ne olduğu konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. Bu maddeye dayanarak, su üzerinde idareye ait sosyal tesisler dahi yer alabilir.

Eğer bu alanlarda teknik gerekçeyle yer alması zorunlu olan tesisler varsa, bunların maddede açıkça belirtilmesi gereklidir. Bu konuda Göl Mutlak ve Dere Mutlak Alanları ile ilgili 6.1. maddesinin a bendi bu konuda bir örnek olabilir : (“6.1-a- İdare tarafından yapılacak yada yaptırılacak arıtma tesisleri hariç hangi maksatla olursa olsun hiçbir şekilde yapı yapılamaz.....”)

Bu nedenle, hükmün ifade ediliş biçiminin hukuka ,yasalara şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

3-) “İÇMESUYU HAVZALARINDA YAPILAŞMA İLE İLGİLİ UYULMASI GEREKEN ESASLAR” başlıklı 6. Maddenin (a) bendindeki “*mevcut mevzuatta öngörülen yasal süreler içinde*” ifadesi :

“Madde-6-a) İçmesuyu havzalarında bu yönetmelik çerçevesinde İSKİ görüşü alınmak suretiyle, mevcut mevzuatta öngörülen yasal süreler içinde, Çevre Düzeni Planı ve İmar Planlarının hazırlanması esastır.” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu madde 2003 ve 2004 yönetmeliklerinde 5-b fıkrasının ilk paragrafı olarak düzenlenmiştir. (**“ Bu yönetmelik kapsamında kalan alanlarda yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 yıl içinde imar planlarının yapılması ve revize edilmesi esastır.”**) Maddenin yeni şeklinde hem plan yapım süresi kaldırılmış, hem de mevcut planların revizyonundan hiç söz edilmemektedir.Maddede geçen “mevcut mevzuatta öngörülen yasal süreler” ifadesi ile neyin kastedildiği belirsizdir. Mevzuatta böyle bir süre belirlemesi yoktur. Madde, plansız alanların planlarının hazırlanması ve mevcut planların revizyonu için bir süre belirlemelidir. Bu çerçevede, **hükmün ifade ediliş biçiminin** hukuka ,yasalara şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

4-) “İÇMESUYU HAVZALARINDA YAPILAŞMA İLE İLGİLİ UYULMASI GEREKEN ESASLAR” başlıklı 6. Maddenin (b) bendinin birinci ve ikinci cümleleri ve Liste-2.

“Madde-6-b) İSKİ görüşü bulunmayan mevcut planlar için 6 ay içinde İSKİ görüşü alınması zorunludur.
İmar Planlarında Konut bölgelerinde; Liste-2’de verilen yoğunluk değerleri ve bu değerlere karşılık gelen KAKS değerleri, Konut dışı yapılaşmalarda; KAKS:0.20 değeri aşılamaz.

Göl ve dere mutlak koruma alanları, kısa mesafeli koruma alanları, orman alanları, 1 ve 2 sınıf tarım alanları yerleşime açılmaz. Bu alanlar ile, askeri alanlar yoğunluk hesabına dahil edilemez. “şeklinde düzenlenmiştir.

Bu hükümden İSKİ görüşü alınmayan planlara 6 ay süre tanınıyor. Bu süre zarfında da, adeta bir imar affı varmışçasına bu planlar uygulanmaya devam edilebilecektir. Bu planların İSKİ görüşü almadan uygulanamayacağı vurgulanması gerekirken bu yapılmamıştır.

İçmesuyu havzası koruma kuşaklarındaki yoğunlukları kaldırarak, koruma kuşaklarını değil de belediyeleri esas alarak yoğunluk belirlenmesi uygulaması da son derece yanlış ve sakıncalı bir uygulamadır. Bu konudaki değerlendirme, daha önceki havza yönetmeliklerinde olduğu gibi, farklı koruma kuşakları için ayrı ayrı belirlenmesi gerekirken bu yapılmamıştır.

Bundan önceki yönetmelikte Orta mesafede yoğunluk 10 k/ha. iken, Dava konusu yönetmelikte Liste-2'de en düşük yoğunluk 25 k/ha. olarak düzenlenmiştir.

Burada ilginç olan şudur: İstanbul'un tamamı İBB alanına alındıktan sonra, İstanbul'da Liste-2 dışında kalan –yani belediye ve mücavir alan dışı alan kalmamıştır. Bu nedenle, Liste-2'de yer alan "DİĞERLERİ" tanımı sadece İstanbul dışındaki havzalar için geçerlidir.

Liste-2 ile, tüm İstanbul il sınırları içinde, yerleşik-boş ayırımı yapmadan bu yoğunlukları getirmek çok sakıncalıdır. Liste-2'deki yoğunluklar sadece yapılaşmış alanlar için değil, boş alanlar için de geçerlidir ve bu yönetmelikle, içmesuyu havzalarında milyonlarca m². boş alan, 2003 ve 2004 yönetmeliklerindeki yapılaşma şartlarının çok üstünde yoğunluklarla yapılaşmaya açılmaktadır. Bu, içme suyu kaynakları kıt olan ve artık il sınırları dışından su almaya başlamış olan İstanbul için büyük bir tehlike yaratmaktadır.

Yeni yönetmelikle, gene kuşak ayırımı yapmadan, konut dışı yapılar için de yüksek bir yapılaşma hakkı getirilmektedir. 2003 yönetmeliğinin dava konusu olan " 9-b) Bölgenin ihtiyacını karşılamak üzere kamuya ait konut dışı yapıların Taks max.=0.07,Kaks max= 0.21 ve değiştirilebilir azami arazi oranı 0.10 olacak şekilde görüş verilebilir." hükmü **yargı tarafından iptal edilmiş olduğu halde**, yeni yönetmeliğin Liste-2'ye konut dışı yapılar için ortalama KAKS= 0.20 biçiminde bir emsal getirmiş olması da yargı kararına açıkça karşı bir tavırdır. Ayrıca, yeni yönetmelikte Liste-2'ye "ortalama yoğunluk" dışında bu kez bir de "ortalama KAKS" ilave edilmiştir. Planlama literatüründe bugüne dek bilinmeyen ve nasıl uygulanacağı da anlaşılamayan bu tanımın , Liste-2'yi daha da anlamsız ve sakıncalı kıldığı açıktır.

Bu nedenlerle, 6. maddenin (b) bendinin birinci ve ikinci cümlelerinin ve hükmün atıf yaptığı Liste-2'nin hukuka ,yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

5-) "İÇMESUYU HAVZALARINDA YAPILAŞMA İLE İLGİLİ UYULMASI GEREKEN ESASLAR" başlıklı 6. Maddenin (h) bendi :

"h) Bu Yönetmelik ve Liste 2 de belirtilen yoğunluk değerleri planlar onanincaya kadar geçerlidir. " şeklinde düzenlenmiştir.

Bu hüküm 2003 ve 2004 yönetmeliklerinde bulunmamaktadır; dava konusu yönetmeliğe yeni girmiştir.

Hüküm hem çok sakıncalı, hem de maddenin diğer hükümleriyle çelişkilidir. Şöyle ki: Bu hükme göre Liste-2 'de belirtilen yoğunluklar bu alanda yapılacak planlarda uyulması zorunlu yoğunluklar değil; plan daha da yüksek yoğunluklara göre hazırlanabilir ve plan onayından sonra bu yoğunluklar geçerli olur. Bu durumda, bu yönetmelik planlı alanlar için kısıtlayıcı bir yapı ve nüfus yoğunluğu getirmemektedir. Liste-2'de belirlenen yoğunluklar planlar yapılanaya kadar uygulanacak geçici yoğunluklar olduğuna göre, demek ki planlar yapılanaya kadar bu yoğunluklarla uygulama yapılacaktır. Bu da, plan olmadan uygulama yapılabileceği anlamına gelmektedir ki, maddenin (b) ve (c) fıkraları ile de açıkça çelişmektedir.

Bu fıkra İSKİ tarafından hazırlanan metinde bulunmamaktadır. Belediye Meclisine girmeden önce hazırlanan "Hukuk Komisyonu ve İmar ve Bayındırlık Komisyonu

Müşterek Raporu'nda, "Bu yönetmelik ve Liste 2'de belirtilen yoğunluk değerleri planlar onanincaya kadar geçerlidir. Planların onanması sırasında planların onanması akabinde planlardaki yoğunluk değerleri geçerlidir." hükmünün yönetmeliğe ilave edilmesi kararı alınmış ve meclis de bu önerinin 1. cümlesini yönetmelik maddesi haline getirmiştir. Sonradan ilave edilen ve maddenin diğer hükümleriyle çelişen bu sakıncalı hüküm hukuka ,yasalara şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırıdır.

6-)"İÇMESUYU HAVZALARINDA YAPILAŞMA İLE İLGİLİ UYULMASI GEREKEN ESASLAR" başlıklı 6. Maddenin Orta Mesafeli Koruma Alanları ile ilgili ile ilgili 6.3. bendi :

" 6.3.Orta Mesafeli Koruma Alanlarında (1000 – 2000 m.):

Aşağıda belirtilen yapı ve faaliyetler yapılamaz.

Her türlü sanayi maksatlı yapılar,
Serbest Bölge,
Tıp fakülteleri,
Labaratuarlarında ve atölyelerinde kimyevi maddelerin işlendiği hertürlü eğitim ve öğretim kurumları,
Hastane,
Akaryakıt istasyonu,
Hayvancılık Tesisleri,
Mezbaha,
Her türlü kimyevi madde, yakıt, zehirli zararlı ve tehlikeli madde depoları,
Katı atık depolama tesisleri,
Çöp toplama ve imha merkezleri,
Mezarlık.

Yukarıda bulunmayan ve faaliyeti itibariyle kirletici olup olmadığı konusunda, dairesince karar verilemeyen durumlarda ilgili Kanun ve yönetmelikler çerçevesinde karar almaya İSKİ Yönetim Kurulu yetkilidir." Şeklinde düzenlenmiştir.

Dava konusu yönetmelikte, daha öncekilerin aksine, yapılacaklar değil de yapılamayacaklar belirlenmiştir. Bu yaklaşım yapılabilecekleri kontrolsüz ve geniş bir alan haline getirmektedir. Eskiden bu alanlardaki parsel büyüklükleri ve imar hakları belirlenirken artık bunlar bulunmamaktadır. İmar hakları Liste-2 ile, orta ve uzun mesafe ayrımı dahi yapılmadan aynı olmak üzere belirlendiği gibi, parsel büyüklüğü koşulu da kaldırılmıştır.

2003ve 2004 yönetmeliklerinde, orta mesafeli koruma alanları için, "9-b) Bu alanlarda turizm alanları, her türlü sanayi, hastaneler, serbest bölgeler, hayvancılık tesisleri ve her türlü depolama tesisleri kurulamaz." denilmekteydi. Dava konusu yönetmelikte, yukarıda yer alan listede," her türlü depolama tesisi" ifadesi "her türlü kimyevi madde, yakıt, zehirli zararlı ve tehlikeli madde depoları" şeklinde değiştirilmiştir(yani bazı depolara izin çıkmış); ayrıca "turizm alanları" da listeden çıkarılmıştır. **BU ÇOK SAKINCALI...**

Madde de, daha önceki İSKİ yönetmeliklerde ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde de olduğu gibi, koruma kuşaklarında yapılabileceklerin belirtilmesi , fonksiyon, parsel büyüklükleri ve maksimum inşaat hakları açık ve net biçimde belirtilmesi gerekirken bunların yapılmamış olması hukuka ,yasalara şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırıdır .

7-)“İÇMESUYU HAVZALARINDA YAPILAŞMA İLE İLGİLİ UYULMASI GEREKEN ESASLAR” başlıklı 6. Maddenin Uzun Mesafeli Koruma Alanları ile ilgili 6.4. bendi

“ 6.4 Uzun Mesafeli Koruma Alanlarında (2000 m – Havza sınırı arası) :

Aşağıda belirtilen yapılar ve faaliyetler yapılamaz.

Metal Sertleştirme (tuz ile)
Metal Kaplama
Yüzey Temizleme (asitle)
Tekstil Boyama ve emprime baskı
Hurda Plastik Yıkama
Liftli Yıkama-yağlamacılar
Kimyasal madde depoları (Yanıcı, parlayıcı, patlayıcı)
İmalatından sanayi atıksuyu kaynaklanan kimyasal madde üretim tesisleri
Hurda kağıt işleme
Ham Deri İşleme
Asit imal ve dolun yerleri.
Zirai mücadele ilacı imal ve dolun yerleri
Pil, batarya-akü imal yerleri
Gres yağ fabrikaları (Petrol Türevi)
Domuz ve köpek çiftlikleri
Entegre hayvancılık tesisleri
İlaç Sentez fabrikaları
Ağır metal tuzu üretimi
Cam yıkama
Yün yıkama
Çöp ayırma, depolama ve imha merkezleri,
Açık kömür depolama
Matbaa
Her türlü kimyevi madde ve yakıt depoları.

Yukarıda bulunmayan ve faaliyeti itibariyle kirletici olup olmadığı konusunda, dairesince karar verilemeyen durumlarda ilgili Kanun ve yönetmelikler çerçevesinde karar almaya İSKİ Yönetim Kurulu yetkilidir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Orta mesafeli Koruma Alanları ile ilgili 6.4 maddesi için geçerli olan iptal nedenleri uzun mesafeli koruma alanları için de aynen geçerlidir...

2003 yönetmeliğinde, uzun mesafeli koruma alanları ile ilgili “Madde 10-c) Uzun mesafeli koruma alanlarında Liste-1’de yer alan mesken dışı yapılara 10-f maddesi hükümlerine göre İSKİ görüşü verilir.” denilmekteydi. Müvekkilerimiz Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası tarafından açılan davada Liste-1’deki fonksiyonların iptali talep edilmişti ve yargı da talebimizi haklı bularak hükmü iptal etmişti.

Şimdi, dava konusu yönetmelikte uzun mesafeli koruma alanlarında yapılamayacak tesisler yer almış; bunun dışında her şey yapılabilir denilmektedir. Dolayısıyla 2003 yönetmeliğinde Liste-1’de yer alan bir çok yapı da, uzun mesafeli koruma alanında yapılabilecektir artık...

2003 yönetmeliğinde uzun mesafeli koruma alanlarında,“10-b)Bu alanlarda sosyal mesken, her türlü sanayi, turizm alanları ve serbest bölgeler kurulamaz.” hükmü bulunmaktadır.Bu net hüküm dava konusu yönetmelikte kaldırılmıştır. Dava konusu yönetmelikte , uzun mesafeli koruma alanında yapılamayacak tesisler arasında bazı sanayi türlerinin sayılmasıyla yetinilmiş; böylelikle de, bunların dışındaki sanayilere izin getirilmiştir. Bu arada, yapılamayacak fonksiyonlar arasında turizm de yer almamaktadır Ve böylelikle dava konusu yönetmelik bu alanları turizme de açarak havzaları çekim alanı haline getirmektedir. Bu madde çok sakıncalıdır ve burada değindiğimiz bir iki fonksiyon dışında, maddede sadece yapılamayacak fonksiyonlara değinildiği, yapılabileceklerden söz edilmediği için, bir çok sakıncalı fonksiyon da bu alana gelebilecektir.

Maddenin, daha önceki İSKİ yönetmeliklerde ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde de olduğu gibi, koruma kuşaklarında yapılabileceklerin, fonksiyon, parsel büyüklükleri ve maksimum inşaat hakları açık ve net biçimde belirtilecek şekilde düzenlenmesi gerekirken mevcut şekilde düzenlenmesinin hukuka ,yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

8-) MADENCİLİK VE DÖKÜM FAALİYETLERİ başlıklı 7.Maddenin Madencilik Faaliyetleri alt başlıklı 7.1. maddesinin (a) bendi:

“7.1-a) Mutlak ve Kısa mesafeli koruma alanlarında ocak açılmaz, işletilemez.

Ancak kısa mesafeli koruma alanlarında, maden ruhsatı alındıktan sonra, kısa mesafeli koruma alanı ilan edilen sahalarda, Valilik ya da Maden İşleri Genel Müdürlüğünce kirlilik oluşturmayacağı bilimsel ve teknik olarak ve/veya çevresel etki değerlendirmesi raporu ile ortaya konulan galeri yöntemi ile patlamalar dışındaki maden istihracına ve kimyasal madde kullanılmadan işletilen tesislere izin verilir. Faaliyet sırasında alıcı ortama yapılacak deşarjlarda Atıksuların Kanalizasyona Deşarj Yönetmeliği hükümlerine uyulması zorunludur.”şeklinde düzenlenmiştir.

Mutlak ve kısa mesafeli koruma alanlarında getirilen ocak işletilmemesi hükmünün istisnası olan ikinci cümle son derece sakıncalıdır. Daha önceki yönetmeliklerde yer almayan böyle bir istisnanın yeni yönetmelikle getirilmiş olması son derece

sakıncalıdır. Oysa bunun yerine mevcut tesislerin işletmelerinin durdurulmasını düzenleyen bir hüküm getirilmesi gerekirken bu şekilde düzenlenmiştir. İçmesuyu kaynaklarımızı koruma söz konusu ise, yapılması gereken, getirilen kuralları ve yasakları aşmanın kılıflarını hazırlamak değil, bu kural ve yasakları uygulamanın yöntemlerini bulmaktır.

Bu nedenle, maddenin ikinci cümlesi de hukuka ,yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırıdır.

9-) MADENCİLİK VE DÖKÜM FAALİYETLERİ başlıklı 7.Maddenin Madencilik Faaliyetleri alt başlıklı 7.1. maddesinin (b) bendi:

“b) Orta mesafeli koruma alanı içinde maden ruhsatı ile arama faaliyetleri yapılır. Maden ruhsat sahibi kazı gerektirmeyen arama faaliyetleri için, gerekli belgelerle valiliğe veya Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne ya da ilgili kuruma bilgi verir. Valilik ya da Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nce, kirlilik oluşturmayacağı bilimsel ve teknik olarak belirlenen veya çevresel etki değerlendirmesi raporuna göre yapılması uygun bulunan galeri yöntemi ile patlatmalar dışındaki maden istihracına ve kimyasal madde kullanılmadan işletilen tesislere izin verilir. Ancak faaliyet sırasında alıcı ortama yapılacak deşarjlarda Atıksuların Kanalizasyona Deşarj Yönetmeliği hükümlerine uyulması zorunludur.” şeklinde düzenlenmiştir.

2003-2004 yönetmeliklerinde orta mesafeli koruma alanları için, “9-e) Bu alanlarda yeni taş, kum, kil, kömür ve maden ocağı açılmasına ve işletilmesine izin verilemez.” hükmü getirilmişken dava konusu yönetmelik orta mesafede madencilığe izin vermektedir. Dava konusu yönetmelikte sadece madencilığe değinildiği, “taş, kum, kil ve kömür ocağı” ibarelerinin de kaldırıldığı görülmektedir. Son İSKİ yönetmeliğindeki ilgili maddenin bu biçimde değiştirilerek orta mesafeli koruma alanlarının taş, kum, kil, kömür ve maden ocaklarına açılması içme suyu kaynaklarının kirlenmesine neden olacak tehlikeli bir gelişmedir . Maddenin bu düzenleniş biçiminin hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

10-) MADENCİLİK VE DÖKÜM FAALİYETLERİ başlıklı 7.Maddenin Madencilik Faaliyetleri alt başlıklı 7.1. maddesinin (c) bendi:

“ c) Uzun mesafeli koruma alanı içinde, Valilik ya da Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nce, kirlilik oluşturmayacağı bilimsel ve teknik olarak belirlenen veya çevresel etki değerlendirmesi raporuna göre yapılması uygun bulunan maden istihracı ve her türlü tesis yapılabilir. Ancak faaliyet sırasında alıcı ortama yapılacak deşarjlarda Atıksuların Kanalizasyona Deşarj Yönetmeliği hükümlerine uyulması zorunludur.” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu madde ile ilgili değerlendirmemiz, orta mesafeli koruma alanları ile ilgili 7.1. maddesinin (b) bendinde olduğu gibidir. 2003-2004 yönetmeliklerinde uzun mesafeli koruma alanları için, “10-f) Bu alanlarda yeni taş, kum, kil, kömür ve maden ocağı açılmasına izin verilemez.” hükmü mevcut iken, yeni yönetmelikle uzun mesafede

madencilığe izin verilmektedir; taş, kum, kil ve kömür ocaklarına ise hiç değinilmeyerek, bu fonksiyonlar yasak listesinden tümüyle çıkarılmış bulunmaktadır. Son İSKİ yönetmeliğindeki ilgili maddenin bu biçimde değiştirilerek orta mesafeli koruma alanlarının taş, kum, kil, kömür ve maden ocaklarına açılması içme suyu kaynaklarının kirlenmesine neden olacak tehlikeli bir gelişmedir . Maddenin bu düzenleniş biçiminin hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

11-) MADENCİLİK VE DÖKÜM FAALİYETLERİ başlıklı 7.Maddenin Madencilik Faaliyetleri alt başlıklı 7.1. maddesinin (d) bendi:

“d) Orta mesafeli koruma alanlarında 14.08.1998 tarihinden önce mevcut olan ocakların faaliyetlerine, ruhsat sahası içinde Yönergede belirtilen tedbirleri almak, erozyon kontrolü ve sediment taşınmasını önlemek ve sahayı bilahare ağaçlandırmak şartıyla 21.02.2007 tarihine kadar izin verilebilir. “ denilmektedir.

Orta mesafeli koruma alanlarındaki bazı maden tesislerinin, sakıncalı ve kirlenici olup olmadıkları dahi değerlendirmeye alınmadan, belli bir süre daha faaliyetlerine devam izni verilmektedir. İSKİ'nin ilk içmesuyu havza yönetmeliğinin 1984 yılında çıkarıldığı ve o tarihten bu yana da bu tür faaliyetlerin zararlı olduğunun bilindiği, yönetmeliklerde yasaklar getirildiği, mevcutların kalkması için devamlı olarak ek süreler tanındığı göz önüne alınırsa, bu maddenin hiç de gerekli bir madde olmadığı, bu ek sürenin, 30 yıldır süregelen ek sürelerle yeni bir ilave ve dolayısıyla da ayrıcalık tanımaktan başka bir anlamı olmadığı anlaşılır. *Maddenin bu düzenleniş biçiminin hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.*

12-) MADENCİLİK VE DÖKÜM FAALİYETLERİ başlıklı 7.Maddenin Döküm Faaliyetleri alt başlıklı 7.2. maddesinin (c) bendi:

“c) Uzun mesafeli koruma alanlarında; döküm faaliyetlerine, kimyasal atık, çöp vb suyun kalitesine olumsuz etki edecek malzeme dökülmemesi kaydıyla izin verilebilir.” denilmektedir.

Bu madde, dökümüne izin verilen atıkların kontrolünün yapılacağı kabul edilerek hazırlanmış. Oysa, bugüne dek yaşananlar, bırakın dökülecek atıkların zararlı olup olmadığını kontrolünün, içmesuyu havzalarının kirlenici, zararlı, tümüyle yasa dışı fonksiyonlarla dolmasının, kaçak kentler oluşmasının bile kontrol edilemediğinin açık göstergeleridir. Bu nedenle, bu madde ile, “suyun kalitesine olumsuz etki edecek malzeme dökülmemesi kaydıyla” koşulu getirilerek döküm faaliyetlerine izin verilmesi son derece tehlikelidir. Maddede, bu kontrolün kim tarafından ve nasıl yapılacağı bile belirtilmemiştir. Bunun kontrolü asla mümkün değildir. Bu nedenle de, içme suyu havzaları içinde, hiçbir katı veya sıvı atık dökülmemesi ve depolanamaması gerekirken *maddenin bu düzenleniş biçiminin hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.*

13-) TARIM (ZİRAAT VE HAYVANCILIK) başlıklı 8.Maddenin c bendi:

“c) **Kısa ve** orta mesafeli koruma alanlarında suni gübre ve tarım ilaçları kullanmamak şartıyla ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığının kontrol ve denetiminde organik tarım metoduyla bitkisel üretim ve organik arı yetiştiriciliğine, hayvancılıkla ilgili yapılar hariç olmak üzere kontrollü otlamaya izin verilebilir.

Bu alanlarda parsel büyüklüğü 5000 m²'den az olmamak üzere yukarıda belirtilen faaliyetler için gerekli olan ve bir parselde birden fazla olmamak kaydıyla 100 m².’yi geçmeyen sökülüp takılabilir elemanlardan meydana gelen prefabrik yapıya müsaade edilebilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

2003 yönetmeliğinde, kısa mesafeli koruma alanlarında, “8-d) ...Sadece İSKİ denetiminde Ekolojik Ziraat'e izin verilebilir.” hükmü, yargı tarafından iptal edildi. Buna karşın yeni yönetmelikte bu hükmü yeniden getirmek yargı kararını açıkça çiğnemek demektir. Bu madde “kısa mesafeli koruma alanları” için geçerli olmamalıdır.

Maddenin bu düzenleniş biçiminin hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

14-) “ YÜRÜRLÜK” başlıklı 15.Madde:

“Resmi Gazete'nin 13 Mart 1984 tarih ve 18340 sayılı nüshasında yayınlanan ve o tarihten bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar “İçme ve Kullanma Suyu Temin Edilen ve Edilecek Olan Yüzeysel Su Kaynaklarının Kirlenmeye Karşı Korunması” hakkındaki bütün yönetmelikler ve değişiklikler yürürlükten kaldırılmıştır. **Dönemindeki yönetmeliklere göre ilgili prosedürden geçerek İSKİ Görüşü alan ve yürürlüğe giren imar planları müktesep hak olarak geçerlidir.**

Bu yönetmelikte açıklanmayan hususlarda Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği hükümleri geçerlidir. Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu yönetmelik hükümlerinin uygulama esasları ve diğer hususlar yönergede belirlenir. “ şeklinde düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci cümlesi hem hukuk dışı, hem de sakıncalıdır. Mevcut yönetmeliğe aykırı planlar revize edilir; aynen uygulanmaya devam edilemez. Bundan önceki yönetmelikte de planların revize edileceğinden bahsedilirken, bunun kaldırılması gariptir. Ayrıca, bu hüküm yönetmeliğin 6-c maddesine de aykırıdır. (6-c madde aynen şöyledir: “6-c) İmar planları bu yönetmelik doğrultusunda hazırlanıncaya veya revize edilinceye kadar yapılaşma izni verilemez.”)

Maddenin bu düzenleniş biçiminin hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

15-) Geçici Madde'nin (b) bendi:

“Kısa mesafeli koruma alanlarında bulunan mevcut yapılarda,Atıksuların Kanalizasyona Deşarj Yönetmeliğinde belirtilen tedbirlerin alınması şartıyla, sadece evsel nitelikli atıksuyu bulunan faaliyetlere izin verilebilir. Evsel dışında atıksuyu bulunan her türlü tesisin faaliyetlerine derhal son verilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu fıkranın ilk cümlesi ile, evsel nitelikte atıksuyu bulunan mevcut tüm yapılara, kaçak olup olmadıkları ayrımı dahi getirilmeden, adeta bir imar affı getirilmektedir. Bu hükmün, daha önceki İSKİ yönetmeliğindeki karşılığı Geçici Madde 2'nin (b) bendidir ve burada, bu tür tesislerin affı söz konusu olmayıp, faaliyetlerine son verilmesi için - 5 yıl gibi uzun bir süre olsa da- belirli bir süre tanınmaktaydı.

Dava konusu yönetmeliğin , yapılaşmanın tümüyle yasak olduğu kısa mesafeli koruma alanlarında yer alan ve evsel atık suyu olan mevcut yapı ve tesislerin yerlerinde kalmasına ve faaliyetlerine devam etmelerine izin veren bu imar affı hükmünün- bendin ilk cümlesinin- , bu tür tesislerin koruma kuşağı dışına çıkartılması gerekirken **Maddenin bu düzenleniş biçiminin** hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

B- YÖNETMELİĞİN TÜMÜNÜN İPTALİ NEDENLERİ

Dava konusu İSKİ Yönetmeliği'nin iptal nedenleri, sadece yukarıdaki hükümlerle sınırlı değildir. Daha önceki yönetmeliklerde, hatta 1995 ve sonrası hukuka aykırı bulduğumuz tadilatlı İSKİ yönetmeliklerinde dahi yer alabilmiş korumaya yönelik, kısıtlayıcı bir çok hükmün dava konusu yönetmelikte yer almamış olduğu görülmektedir. Korumaya yönelik bir çok hükme yeni yönetmelikte yer verilmemiş olması ve böylelikle içme suyu havzalarının kullanım olanaklarının artırılması su kaynaklarını ciddi biçimde tehlikeye sokmaktadır.

Bu konuda Yönetmeliğin içine sindirilmiş ve hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı hususlarla ilgili bir kısım örnek aşağıdadır.

1-) 2004 tarihinde bazı maddeleri tadil edilmiş olan bundan önceki yönetmelikte, Tarifler- 4. Madde: " Kaçak Kullanım: Yönetmeliğin koruma bantları ile ilgili esaslarına aykırı olarak faaliyette bulunan yapı ve tesisler ile yine bu prensiplere aykırı olarak su ve arazi kullanımındır." denilmektedir. Dava konusu yönetmelikte bu hüküm tamamen kaldırılmıştır. İSKİ Yönetim Kurulu'na sunulan yönetmelik taslağında, bu durum, "Yeni yönetmelikte kullanılmadığından Kaçak Kullanım tanımı çıkarılmıştır." biçiminde açıklanmaktadır. Bu açıklama, dava konusu yönetmelikte artık bu tür yapı ve kullanımlara ilişkin alınacak önlemler ve yaptırımlara yer verilmediğinin açık bir izahıdır. Bu yeni yaklaşımın hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

2-) İçmesuyu havzaları ile ilgili tüm yönetmeliklerde, yapılaşma izni verilen kuşaklarda yer alabilecek fonksiyonlar, parsel büyüklükleri ve imar hakları açıkça belirtilmiştir. Ancak dava konusu yönetmelikte sistem değiştirilmiştir. Bu değişiklik hem yönetmeliğin düzenlenme biçimi, hem de içeriği ile ilgilidir. Daha önceki yönetmeliklerde ilgili koruma kuşağı başlığı altında o kuşakta yapılıp yapılamayacaklar net biçimde okunabilirken, dava konusu yönetmelikte bu iş- bilerek ya da bilmeyerek- karmaşılaştırılmış; koruma kuşağı başlığı altında yer almayan kullanımlar, tarım, madencilik gibi bazı alt başlıklar oluşturularak oralarda yer almış; böylelikle de, ilgili kuşaktaki tanımlamalar ile bu genel alt başlıktaki tanımlamaları birlikte değerlendirebilmek zorlaşmakta ve çelişkili yorumlamalara neden olabilmektedir. Bu nedenle, öncelikle, 1984 yılından bu yana çıkarılan tüm içme suyu yönetmeliklerindeki uygulanmış olan açık ve net düzenlemenin yeni yönetmelikte de aynen uygulanması uygun olacaktır.

Ama asıl önemli olan yeni yönetmelikte artık yapılaşma yapılacak parsel büyüklüklerinin- dolayısıyla minimum ifraz koşullarının da- , orta ve uzun mesafeli koruma kuşakları için ayrı ayrı belirlenmiş olan yapılaşma haklarının kaldırılmış olması; bunun yerine, ek Liste-2'de belirlenen daha yüksek yapılaşma haklarının getirilmesidir. Bu son derece sakıncalıdır. Bu çerçevede, Liste-2'nin iptalini talep etmiştik. Bunun yanı sıra, havzalarda ifraz koşulları, yapılaşma yapılabilecek parsel büyüklükleri, yoğunluklar ve yapılaşma emsalleri, değiştirilebilecek azami arazi oranları, orta ve uzun mesafeli kuşaklarda ayrı ayrı olmak üzere, yeni yönetmelikte de yer alması gerekirken Yönetmeliğin **bu düzenleniş biçiminin** hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

3-)2003 ve 2004 yönetmeliklerinde yer alan 5-i maddesi dava konusu yönetmelikte yer almamaktadır. Bu da korumaya yönelik bir hüküm olarak eski yönetmelikte yer almaktayken; kaldırılmıştır. Böylece kaçak yapılara ıslah planı ile af getirme olanağının da yolu açılmıştır.

“5-g)Koruma havzalarında toplu konut mevzuatına göre toplu konut alanı ile 775 sayılı kanuna ve bununla ilgili diğer mevzuata göre gecekondulu bölge ilan edilemez (herhalde gecekondulu ıslah ve önleme bölgesi kastediliyor)

4-) “İÇMESUYU HAVZALARINDA YAPILAŞMA İLE İLGİLİ UYULMASI GEREKEN ESASLAR” başlıklı 6. Maddenin Göl Mutlak (0-300m) ve Dere Mutlak Koruma Alanları ile ilgili 6.1. c bendinde;

“c) Zorunlu hallerde yolların bu alandan geçecek olan kısımlarında sadece ulaşım ile ilgili işlevlerine izin verilebilir. Dinlenme tesisi, akaryakıt istasyonu, açık otopark vb. tesisler yapılamaz. “ denilmektedir.

Egzos gazı çok kirlitcidir. Mutlak koruma alanından yol geçirmek sakıncalıdır. Bu hüküm de bu açıdan değerlendirilmelidir. Bu hükmün iptalini talep etmedik; edemedik. Zira, hükmün iptal edilmesi sorunu çözmez.; daha da karmaşıktır.Hükmün yönetmelikten çıkarılması, bu konunun yönetmelikte hiç yer almamasıyla, bu alanlardan ulaşım yolu geçirilmesinin yanı sıra, “bu kez “dinlenme tesisi, akaryakıt istasyonu, açık otopark v.b. tesislere getirilen yasak da kaldırılmış olur.Yönetmelikte” Bu alandan trafik yolu geçirilemez.” biçiminde bir maddenin yer alması gereklidir. **Maddenin bu düzenleniş biçiminin** hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

5-) Yeni yönetmelikte kaldırılan maddelerden biri de, “ 6-n) Herhangi bir parsel İSKİ tarafından görüş verildikten sonra bu görüşe aykırı bir ifraz işlemi yapılması halinde, verilen görüş ile uygulamaya gidilemez ve yeniden görüş alınması mecburidir.” hükmü de dava konusu yönetmelikte kaldırılmıştır. Oysa bu hüküm, içmesuyu havzalarında çok görülen bu tür hatalı uygulamaların önünü kesmek için konulmuş olumlu bir hükümdü. Bu hükmün kaldırılmış olması ile yönetmeliğin **bu düzenleniş biçiminin** hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

6-) 2003 ve 2004 yönetmeliklerindeki Küçükçekmece Gölü ile ilgili 21. maddenin (a) bendi de dava konusu yönetmelikte yer almamaktadır. Bu bend, Küçükçekmece Gölü'nü de içme suyu havzası olarak kullanılmasıyla ilgiliydi. Yeni yönetmelik hem bu hükmü kaldırıp hem de Liste-1'deki havzalar içinde Küçükçekmece Havzası'na yer vermemekle, Küçükçekmece Gölünü içmesuyu kaynağı olmaktan çıkartmıştır. Su kaynakları kıt olan, su sıkıntısı çeken ve artık Düzce ve Trakya'dan su almaya yönelmiş olan İSKİ'nin, Küçükçekmece Gölü'ne ve

havzasına su kaynağı olarak sahip çıkmaktan vazgeçmesini son derece sakıncalı bir yaklaşım olarak görüyoruz. **Yönetmeliğin bu düzenleniş biçiminin** hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

7-) 2003 ve 2004 yönetmeliklerinin Geçici Madde-1’i dava konusu yönetmelikten çıkarılmıştır. Bu madde Yönetmeliğe uygun olmayan yapılarla ilgili işlemlere yöneliktir. Bu nitelikte bir maddenin yönetmelikte yer alması gereklidir. Bu madenini çıkarılması ile, havzalardaki kaçak, sakıncalı yapılara ilişkin hiçbir işlem yapmanın dayanağı kalmayacaktır. **Yönetmeliğin bu düzenleniş biçiminin** hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.

Dava konusu yönetmelik, sakıncalı maddeler içermesinin yanı sıra, yukarıda bir kısmını örneklediğimiz koruma içerikli hükümleri kaldırmasıyla da , son derece sakıncalı bir içerik kazanmıştır.İçmesuyu havza ve kaynaklarının böyle bir yönetmelikle idaresi mümkün değildir. Bu konuda, gerçek bir koruma yönetmeliğine ihtiyaç vardır. Bu nedenle, söz konusu yönetmeliğin hukuka , yasalara , şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı bulunduğundan tamamının iptalini talep etme zarureti doğmuştur.

HUKUKSAL NEDENLER : Anayasa, İmar Yasası, İmar Planlarının Yapılmasına ve Değişikliklerine ait esaslara ilişkin Yönetmelik, 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmündeki Kararname, 1580 sayılı Belediye Kanunu, 2.Eylül 1999 tarihli Yönetmelik ve konuyla ilgili diğer tüm mevzuat. Çevre Kanunu, İSKİ Kuruluş Kanunu, Su kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve konuyla ilgili diğer tüm mevzuat.

DELİLLERİMİZ : Davalı İdarelerden dava konusu işlem dosyalarının ve İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisince 12.05.2006 tarih ve 933 sayılı Genel Kurul kararı ile kabul edilerek 25 Mayıs 2006 tarihinde Gazete 34 de yayınlanarak yürürlüğe giren “İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği”nin celbi , İst 4. İdare Mahkemesi’nin 2000/1111 E. sayılı dosyası , İst 6.İdare Mahkemesi’nin 1999/246 E. sayılı dosyası, İstanbul 6. İdare Mahkemesi’nin 2004/699 E.ve 2005/1341 K. sayılı dosyası , Su Kirliliği kontrol Yönetmeliği ile ilgili olarak Danıştay 6. Dairesinin 2005/1177 sayılı dosyası ile verilen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı’ndan dava konusu yönetmeliğe ilişkin Meclis kararının ve tutanakların celbi, İSKİ Genel Müdürlüğü’nden gerekli bilgi ve belgelerin getirilmesi, gerektiğinde dosya üzerinde bilirkişi kurulu incelemesi ve konuyla ilgili diğer tüm deliller.

NETİCE VE TALEP : Yukarıda açıkladığımız nedenlerle İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisince 12.05.2006 tarih ve 933 sayılı Genel Kurul kararı ile kabul edilerek 25 Mayıs 2006 tarihinde Gazete 34 de yayınlanarak yürürlüğe giren “İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği”nin Hukuka,Yasalara,Yargı kararlarına,Şehircilik ilkelerine ve Kamu Yararına aykırı olması nedeniyle İPTALİ ve öncelikle YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASI’na karar verilmesini, davacılar adına saygılarımızla diler ve sunarız. 24/07/2006

Davacılar Vekilleri
Av.Kadir DAYLIK Av.Mahir AY Av.Bülent. ÖZDEN Av.İlyas BULCAY

- EKLER:**
- 1) Onaylı Vekaletname Örneği **(EK-1)**
 - 2) Dava konusu İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği örneği **(EK-2)**
 - 3) 1988 tarihli Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği örneği. **(EK-3)**
 - 4) Başbakanlık 20.11.1992 tarih B.02.0.PPG.0.12.363.28289 sayılı genelgesi örneği. **(EK-4)**
 - 5) 1 Temmuz 1999 tarihli Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Hakkında Yönetmelik örneği. **(EK-5)**
 - 6) 1994 tarihli İçme ve Kullanma Suyu Temin edilen ve edilecek olan yüzeysel su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması hakkındaki yönetmelik örneği. **(EK-6)**
 - 7) Danıştay 6.dairesinin 28.1.1999 tarih 1998/1346 E. ve 1999/470 sayılı kararı**(EK-7)**
 - 8) İst 6.İdare mahkemesinin 29.01.2001 tarih 1999/246 E. Ve 2001/102 sayılı kararı **(EK-8)**
 - 9) 1998 Yönetmeliği ile ilgili olarak st 6.Daire Mahkemesinin 1999/246 E sayılı dosyası ile açılan iptal davasının dava dilekçesi. **(EK-9)**
 - 10) 2004 Su Kirliliği kontrol Yönetmeliği ile ilgili olarak Danıştay 6. Dairesinin 2005/1177 sayılı dosyası ile verilen **bir kısım maddelerinin yürütmesinin durdurulması kararı (EK-10)**
 - 11) İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 21.02.2003 Yönetmeliği ile ilgili bir kısım maddeleri iptal eden 27.06.2005 tarih ve 2004/699 E ve 2005/1341 K sayılı kararı **(EK-11)**
 - 12) Dava konusu İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği taslağı **(EK-12)**